

ÖĞRETMENLERİN SERBEST ZAMAN EĞİTİMİ VE REKREASYON (SERBEST ZAMANDA YAPILAN AKTİVİTELER) ETKİNLİKLERİNE KATILIMLARINDAKİ SOSYO, EKONOMİK, KÜLTÜREL ETKENLER- DÜZCE ÖRNEĞİ

Cevdet AŞKIN*

Öz: Serbest zaman etkinliklerinin başarı ve verimlilik süreci olarak düşünülmesinin ülke gelişimine katkısı son yıllarda önemli derecede kabul görmüştür.

Eğitim-öğretim sahasında, geleneksel metodların yerini teknolojik gelişmeler almıştır. Her yerde, her zaman, her durumda eğitimin sürdürülmesi öğretmenlerimizin kendilerinde farklı bir rol üstlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Eğitim-öğretimin ana unsuru olan öğretmenlerin serbest zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri iş verimliliğini müsbet yönde etkileyip, hem ruh sağlıklarını geliştirecek hem de öğrenci başarılarında etkili olacaktır. Sosyal olayların çok sebepli ve karmaşık olması, serbest zaman eğitiminde öğretmenlerimize düşünme ve bunu uygulama fırsatı vermiştir. Bu araştırma 2013-2014 yılında Düzce il merkezi ve ilçelerinde görev yapan öğretmenlere anket uygulanarak yapılmıştır. Örneklem; tesadüfi örneklem tekniğine göre, temsil etme ölçülerine uygun bir şekilde belirlenmiştir. 339 anket uygulanmıştır. Öğretmenlerimizin serbest zaman eğitimi ve bu zamanları değerlendirmelerinde iki büyük merkezi yerleşim, İstanbul ve Ankara'nın arasında olan Düzce İli'ne katkıları belirlenmeye gayret edilerek sosyolojik etmenleri ve eğilimleri tespiti çalışılmıştır. Serbest zaman değerlendirmesinde ilk sıraları spor etkinlikleri almakta, ancak kitap okuma, televizyon programlarını izleme, vs. gibi alanlarda değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Öğretmenlerimizin M.E.B dan ve çevreden beklentileriyle ilgili çarpıcı sonuçlara varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen, öğrenci, Milli Eğitim, rekreasyon.

* Dr.; İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü Eğitim Uzmanı

SOCIOLOGICAL, ECONOMIC AND CULTURAL FACTORS IN TEACHERS' PARTICIPATION TO FREE TIME AND RECREATIONAL ACTIVITIES-DÜZCE CASE

Cevdet AŞKIN*

Abstract

That free time activities are thought as success and productivity process is significantly accepted as the development of the country. In the education and training field, technological improvements take place of traditional methods. It is thought that our teachers need to play a different role in education because of its sustainability everywhere, anytime and under any condition. Teachers are the main components of the education and training. Spending their time effectively affect work productivity positively and improve mental health and in this way they become effective at the success of students too. In free time training, complexity and many reasons of social events give an opportunity to teachers to think and apply it. This research was conducted through questionnaires to teachers who worked in the center and districts of Düzce in the period of 2013-2014. The examples are designated according to incidental sample technique and suitable to representation measurements. 339 surveys have been applied. Sport events take the first place in free time evaluation but reading books, watching TV etc. Also take place in this evaluation. These remarkable results have been reached due to the expectations of our teachers from MEB (The Ministry of National Education) and the environment. In this research, while evaluating the free time training of our teachers, as well as sociological factors and tendency, the teachers' contributions to the city of Düzce, between two big central settlements; Istanbul and Ankara, are aimed to be determined.

Keywords: Teacher, student, National Education, rekreasyon.

Giriş

Zaman, canlı bir varlık olan insanın varoluşunda ve hayatini devam ettirmesinde önemli bir unsurdur. Kısaca zaman; "Bir işin bir oluşum içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit; Bir sürenin belirli bir parçası; Belirlenmiş olan an; Bir iş için ayrılmış veya bir iş için alışılmış saatler, vakit; Dönem, devir; olayların oluş ve akış sırasını belirleyen, düzenli ve dönemli gök olaylarını birim olarak kulla-

* Dr.; Educational Specialist, Istanbul Provincial Directorate of Education

nan sanal bir kavram" şeklinde tanımlayabiliriz. (Türkçe Sözlük TDK yayınları 11.Baskı, sayfa 2641 Ankara 2011)

"Serbest" terimi ise, "Hiçbir şarta bağlı olmayan, istediği gibi davranabilen, erkin; Tutuklu veya bağımlı olmayan, özgür, hür; zamanı istediği gibi kullanabilen, yapacak bir işi olmayan; sıkılmadan, şaşırmadan konuşan ve davranan; Hareketi herhangi bir şekilde engellenmeyen" şeklinde tanımlamak mümkündür. (y.a.g.e, sayfa 2069)

Boş zaman veya serbest zaman birbirlerine çok yakın kavramlar olup "Çalışma dışında kalan ya da herhangi bir uğraşla doldurulmuş zaman" olarak kullanılabilir. (Büyük Larousse, Sözlük ve Ansiklopedi 4.cilt sayfa;1827 Milliyet Yayınları, İstanbul)

Sanayileşme ve endüstriyel faaliyetlerle değişen toplum yapısı ve kültürel yaşantı birtakım bağımsız hayat alanlarını oluşturdu. Çalışmanın mecburi, disiplinli bir yapıya ulaşması; zıddı olan, çalışma dışı sahanın da kâr amaçlı endüstri ve sanayi toplumunun haiz olduğu özelliklere meyiletmesine yol açtı.

Günümüz iktisadi anlayışındaki görüşle, üretim her ne kadar öncelikle varılması lazım gelen bir hedefse; Serbest zaman (rekreasyon) etkinlikleri de aynı şekilde bir amaca yönelik yapılmalıdır.

Sanayi toplumundaki mecburi ve Serbest zaman kavramlarına Sanayi ötesi (post-modern) toplumlarında "esnek zaman" kavramı da eklenmiştir. Esnek zaman kavramı günümüzde farklı anlamlar içermektedir. ABD de yapılan incelemelerde gece çalışanlara "baykuş", gündüz çalışanlara da "horoz" gibi anlamlar yüklenmektedir.

Eğitim-öğretim süreci çerçevesinde "serbest zaman" eğitimi kişinin beceri ve potansiyellerini açığa çıkarmaya ve geliştirmeye yardımcı olan bir disiplindir.

Hayat boyu, sağlıklı, mutlu olmak her bireyin hakkı olduğu kadar, bu özelliklerin toplamı olan, toplumsal yapıyı da etkilediğinden, fertler kadar toplum da bu durumdan etkilenecektir.

Serbest zaman, kişiden kişiye değişik algılar gösterir. "Bir kişinin serbest zamanı, başkasının iş saati olabilir. Günümüzde olduğu gibi eski dönemlerde de boş(serbest) zaman, düşünürleri yakından ilgilendirmiştir. Antik Yunan'da boş zaman, iyilik, güzellik, hakikat ve bilgi gibi dünyanın üstün değerleriyle uğraşmak, bunlar üzerine düşünmek olarak anlaşılmıştır. Bu düşünceye göre, boş zaman bir şey yapılmayan zaman değildi; Aksine, estetik, derin tefekkür, seçkinlik, hazlar ve beğeni oluşturma idi. Aristo; sınıfsal farklılaşmadan tarafa tavır koyarak, toplumda seçkinlerle köleler için yapılan sanatın ve kültürel ürünlerin birbirinden ayrışması gerektiğini savunmaktadır. Antik Çağ'da tam manasıyla "boş zaman sınıflarının" egemenliği söz konusudur.

Roma döneminde boş zaman "üretici aktivitelerden sonraki zamandı ve çalışmanın/işin yeniden üretimi için gerekli rahatlama/boşalma zamanıydı". Kitle boş zaman türleri (oyunlar, spor, gladyatörler vs.) bu dönemde ortaya çıkmıştır. İş tamamlayıcı

olarak görülen bu boş zaman görüşü, modern zamandaki anlayışla paralellik taşımaktadır (Juniu, 2000:69Akt. Aytaç 2002:232)

Ortaçağ'da boş zaman; gösteriş, lüks,haz ve israfa dönüşmeye başladı. Boş zamanın kullanımı köleli çalışma düzeninin aksine bir soyluluk işareti oldu. (Juniu2000:70Akt. Aytaç 2002:234)Veblen'in "gösterişçi tüketim" anlayışıyla çakışan bu boş zaman anlayışı, yapay bir zenginlik, prestij ve güç kaynağı olarak modern zamanımıza kadar gelir. (Aytaç, Ömer, Boş Zaman üzerine Kurumsal Yaklaşımlar, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, sayı 1, sayfa 231-260, Elazığ, 2002)

Materyalist yaşam tarzı ile ilişkilendirilen ve sosyal kontrol aracı olarak görülen boş zaman, zamanla bireysel hâle gelip pazar ilişkilerinde önemli oldu. Lafergue, boş zamanı "Tembellik hakkı" isimli eserinde savunur. Russel'de konuya etik değerler üzerinden yaklaşır. Bu zamanın artmasının kültürel değerlere etkili olacağını ileri sürer (Atr.Aytaç, Ömer, Boş Zaman üzerine Kurumsal Yaklaşımlar, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, sayı 1, sayfa 231-260, Elazığ, 2002)

Veblen; "Aylak Sınıf ve Gösteriş'ci Tüketim" kapsamında bu kavramlara sistematik şekilde yaklaşır. O'na göre, egemen/aylak sınıfın malları emekle elde edilmeyip, şiddet ve entrika ile elde edilmiştir."Endüstriyel" olmayan işlerle uğraşanları " Aylak Sınıf" olarak nitelendirmekte ve aylak sınıfın insanlığın barışçıl aşamadan yağmacı aşamaya geçmesiyle ortaya çıktığını ileri sürmektedir.

Aylaklar sınıfı serbest (boş) zaman etkinliklerini çalışmaya yeğlediklerinde "zaman'ı", gösterişçi biçimde tükettiklerinde ise "mallarını" israf etmektedirler. (Doç. Dr. ŞENTÜRK, Murat, Auzef, İktisat Sosyolojisi 1.sınıf 2013-2014 ders notları 7. ünite)

Veblen'e göre "Serbest zaman" terimi, ne tembelliği ne de istirahati ifade eder. "Zamanın üretim olmadan tüketilmesi" demektir. Daha açık şekilde, serbest zaman; yemek, uyku, cinsel ihtiyaçların karşılanması gibi fizyolojik ihtiyaçlar evde yapılması zorunlu işler gibi, ailevi ve iş hayatı gibi mesleki faaliyetlerin dışında kalan, tamamen kişinin tercihinine bağlı olarak tek başına ya da grup hâlinde özgürce yapılan faaliyetlere ayrılan zaman olarak tanımlanabilir. (Arslantürk ve Amman, 2009)

Çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalmasıyla artan serbest zamanın kullanılmasında kişinin mutlu olabilmesinin farklı etkinliklerle uğraşması zorunludur. Bu açıdan serbest zamandan yola çıkarak rekreasyonu tanımlamak gerekirse, rekreasyon; Bilerek katıldığımız özgür, mutluluk verici doğal tutum içeren duygularımızı ifade edebileceğimiz, iş hayatı ve zorunlu fizyolojik ihtiyaçların dışında yapılan eğlenceli etkinliklerin tümünü kapsamaktadır. Günümüzde kişilerin anlayışına göre, fertlerin çalışmak kadar, serbest zaman (rekreasyon) etkinliklerine süre ayırma ihtiyaçları da çoğalmıştır.

Karmaşık bir yapıya nazaran (araç, gereç, enerji harcamaları vb.) koşu, doğa yürüyüşü, bahçevanlık, bisiklet gibi etkinliklerin yapılması, tüketici toplum yerine Koruyucu toplum değerlerinin daha yoğun olduğu ifade edilmiştir (Kılıç, 2008-2011)

Serbest zaman (rekreasyon) etkinliklerine katılım, toplumdan topluma; kişiden kişiye göre farklılıklar gösterebilir. Bir kültürdeki serbest zaman, bir diğer kültürde normal iş olabilmektedir. İçinde bulunulan ortam ve şartlar faaliyetin bir rekreasyon biçimi olup olmadığı hususunda etkin faktörlerdir (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2009 -aktaran Kılıç, Metin)

Sosyal rekreasyon, yerel yönetimler ve eğitim kurumları gibi sosyal kurumlar aracılığı ile toplumun hizmetine sunulan serbest zaman etkinliklerini kapsamaktadır. Kâr amacı gütmeyen, farklı yaş grubu ilgilerine göre insanların ihtiyaçlarını karşılamak Sosyal rekreasyon için sundukları programları içerir (Tekin, 2009- aktaran Kılıç Metin)

Öğretmenlerin ders dışında ekonomik, sosyo-kültürel eğitimi etkinliklerine katılımlarında kurumsal alanların yanında, öğrencilerin sosyalleşmeleri, motive edilmeleri bakımından ders dışı faaliyetler için mekan ve imkanları sağlamak esastır. Teknoparklar, spor alanları, eğlence alanları vb. bir kısmıdır.

Açık alan rekreasyonu ise, bu değerlendirmelerin açık bir alanda (su sporları, doğal kamp, yayla vs.) gerçekleşmesidir. Bu alanların insanları rahatlattığı, önemli dinlenme imkanı sunduğu bilinmektedir. Bu tür rekreasyona literatürde bazen sportif rekreasyon, bazen de kırsal rekreasyon kavramlarıyla rastlanmaktadır (Kılıç, Metin, Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, Aralık 2013 sayfa 221)

Düzce ilinde eğitim kurumlarında öğretmen ve öğrencilerimizin ihtiyaçları karşılanmaktadır. Bu hususta gerek MEB. gerekse Milli Eğitim Müdürlüğü, Düzce Valiliği, Mahalli Yönetim olağan üstü gayret sarf etmektedir. Ancak gençler arasında yayılması muhtemel olan zararlı alışkanlık ve davranışlardan uzak durmaları için öğrencilerin okul dışındaki zamanlarını çeşitli serbest zaman (rekreasyon) programlarıyla öğretmenlerinin gözetiminde en iyi şekilde değerlendirmeleri sağlanacaktır.

Ülkemizin hak ettiği sosyal kültürel ve ekonomik seviyeye ulaşamamasının sebeplerinden birisi de öğretmen yetiştirme sisteminin yetersizliğidir. Zira eğitim fakülte-lerinin de dahil olduğu üniversitelerimizin tamamında, sınav zamanları fotokopicilerde çoğunlukla öğrenci toplanmaktadır. Böylece bu öğrenci profilinin kütüphane kullanma özelliği bulunmayıp, temel kaynakları bilmeden, yüzeysel bilgilerle eğitim öğretim sürecini tamamlarlar, Yazma yeteneğini de araştırma yapmadığından kaybeder, sözlü iletişimle de bir yere varamazlar. Aksiyon yerine reaksiyon üretip nefret söylemleri ile kendini ifade eden gençlere şahit oluruz. Üretimin yerini tüketim, yaratıcılığın ise taklit edilme ile tatmin bulunduğu bir birey tipi ile karşı karşıya bulunmaktayız. OECD'nin küresel eğitim araştırmalarında Türkiye'nin 76 ülke arasında 41.sırada yer alması, bu oluşumun bir yansıması olarak görülmektedir.

Büyüme oranları, diğer ülkelerde artarken ülkemizde düşmektedir. Bunun başlıca sebebi kaliteli, bir eğitimden mahrum olan fertlerin, üretimi geliştirmeyip tüketim ekonomisi ve hizmetler sektörüne yönelmesi olabilir. Ülkemizin en büyük 15 marka-

sının banka, market ve inşaat şirketinin olması tesadüf değildir. Bilginin yayılmadığı bir ortamda gazete de okunmaz. Bütün ülkedeki gazete okuma sayımız, Japonya'da sadece bir gazetenin okuyucu (tirajı 4 milyon) sayısına ulaşamamaktadır.

Öğretmenlerimiz bilgiyi ve onun hayatımıza sunduğu hususları içselleştirememektedirler. Bu durum hem Düzce ilinde hem de yurt çapında görülmektedir. Bu durumun da sebebi eğitim fakülteleri, müfredatı ve buralarda yapılan "deneysel eğitim" eksikliğidir. Öğretmen hem öğrencisi hem de onların ebeveynleri ve diğer sivil halkla iletişim kurup serbest zamanlarında bilgi aktarma ve motive etme vb gibi hususlarda yetersiz kalmasıdır. Keza, maddi sebeplerden dolayı ikinci bir iş aramaları eğitimcilerimizin serbest zamanlarını kapsamaktadır.

Gençlerin çoğunluğu, ihtiyaç duydukları bilgileri akıllı telefonlarından edinmekte, bu durum da beynin muhakeme ve birçok fonksiyonunu negatif yönde etkilemekte, unutkanlık, alzheimer, vb gibi rahatsızlıklarda hem ülkemizde hem de dünyada artış görülmektedir. Öğretmenlerimizin serbest zaman etkinlerinde gençleri tahlil-münakaşa, derinlemesine düşünceye sevk ederek kısmen de olsa bu durumu iyiye doğru yönlendirebilirler.

BM'nin ülkemizi "Merkez Ülke" olarak seçmesi, bize yeni bir görev yüklemiştir. UNIDO (BM Sanayi Kalkınma Teşkilatı) kalkınmada rol model olarak Türkiye'yi de seçti. Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve ilgililerin gayretleri ile hayalimiz gerçek oldu. Çalışma sahamız olan Düzce ilimizdeki öğretmenlerimizin serbest zaman aktiviteleri ile genç öğrencilerimiz ve onların ebeveynleri, dinamik çalışma alanı olan İstanbul-Ankara illerine olan yakınlık ve ilişki yoğunluğu sebebiyle bu "merkez ülke" ünvanına katkıda bulunmak için bilimsel, ilmi, teknolojik çalışmalarla destekte bulunacaklardır.

İnancımızda, iktisada önem verilerek her şeyin israf edilmeden harcanması esastır. "Yiyiniz, içiniz israf etmeyiniz" ayeti, zamanın da faydalı şekilde geçirilmesi hususunda ikazda bulunmaktadır. "İki günü birbirine eşit olan ziyandadır" ile "İnsanların çoğu iki şeyde aldanmışlardır. Boş vakit ve sağlık" hadisleri serbest zamanın değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Hz. Ali (ra) "Dünya her an bizden uzaklaşmakta, ölüm ise her an yaklaşmaktadır" derken zamanı en iyi şekilde kullanmamız lazım geldiğine işaret etmektedir. Zaman, dedikodu ve faydasız şeylerle doldurulacak kadar uzun ve değersiz değildir. Bugününü boş geçiren yarınını boş geçiriyor demektir.

Hayatın sırrı zamandadır. Zamanın sırrı ise hayattadır. Hayvanların tarihi yoktur. Zira, zamanı fark etmezler. Beşer, zamanı fark edince insan oldu, insan olduğunda da tarih yazdı. Kur'an'da üzerine yemin edilmeyen zaman parçası yoktur.

Ünlü düşünür İmam-ı Gazali; "Geçmiş zaman elden çıkmıştır, gelecek ise henüz gelmemiştir. Bu sebeple, mevcut olan senin içinde bulunduğun andır. Bulunduğu an'ı değerlendiremeyen kişi, bulunmadığı an'ı hiç değerlendiremez. "Yarın yaparım diyen de kendini aldatmıştır" demiştir. Üç şeyin geri gelmediği bilinmektedir. Atılan ok, söylenen söz, boşa geçirilen vakit.

Yine yakın tarihimizin önemli mütefekkir ve düşünce şahsiyetlerinden olan Ali Fuat Başgil, "Gençlerle Başbaşa" isimli eserinde "asla ve asla boş durmayınız" derken bu hususa işaret ediyordu. Keza, Nurettin Topçu'nun "Maarif Davamız", Mehmet Kaplan'ın "Nesillerin Ruhü" vb. gibi eserlerinde aynı konuya ehemmiyet verdikleri bilinmektedir.

Serbest zaman etkinlikleri kişinin değişik alanlarda olup, özgüven duygusunu pekiştirip, kendini ifade etmede katkı sağlamaktadır. (Köknel, 1999:186 aktaran; Kara, A. vd. 2010. Adıyaman Ü. 155 N:1306-3111 6 No: 1 CO347) Serbest zaman iyi bir şekilde kullanılmazsa kişinin sağlık durumu, mesleki ve sosyal hayatı, ailevi yaşantısı, vatandaşlık görevlerini yerine getirmesi hususlarında ciddi sıkıntılar doğurabilir. Bu bakımdan öğretmenler tarafından kendileri ile birlikte öğrencilerin de ders dışı serbest zamanlarında öğrencilere rehberlik yapılarak pozitif yönde gelişmeler sağlanmalıdır. Zira iyi değerlendirilmeyen boş zaman hem öğrenciye, hem de yaşadığı çevreye zarar verebilir. Serbest zaman etkinlikleri tamamen istek dâhilinde baskı yapılmadan içten gelen duygularla yapılmalıdır. Herhangi bir çıkar amacına yönelik olmamalıdır. (Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006)

Öğretmenler serbest zamanlarında davranış olarak günlük hayatın sıkıntılarından kurtulmak için etkinliklere katılarak rahatlamak istemelerinin yanı sıra, zihinlerinde şekillendirdikleri amaçlarını gerçekleştirmek isterler. Üstünlük kurma, öğrenme, farklı bir alanda üretim yaparak kendini ispat etme gibi. Kısacası, kişileri serbest zaman etkinliklerine yöneltten ana unsur çeşitli ihtiyaçlardan kaynaklanabilir.

Düzce ili, İstanbul ve Ankara gibi kültürel ve sosyo-ekonomik gelişmelerin, bürokratik ilişkilerin yoğun olduğu iki merkeze eşit mesafede bulunan 1999 depremi sonrasında il olan bir kenttir. Demografik olarak (nüfus yapısı) çeşitlilik arz eden, genelde Kafkaslardan, Balkanlardan yurdun aşağı yukarı her yöresinden göç alan bir yerleşim birimidir. Hatta siyasi partilerin seçim öncesi çalışmalarında, önce burada anketler yapmaları ve çıkacak anket sonuçlarına göre çalışmalarını yönlendirmeleri, bütün ülke nüfusunun özelliklerini yansıttığını göstermektedir. Bu bakımdan bu ilde görev yapan öğretmenlerin sadece mesai saatlerini esas almayıp, serbest zamanlarında devam ettirme gibi bir mecburiyette bulunmakta olduğunu düşünebiliriz. Zira, hem yeni il olması, hem de farklı kültürlerin henüz kaynaşma aşamasında olması, büyük yerleşim birimlerine yakın bir mesafede bulunması, sanayileşmenin verilen teşviklerle yoğunluk arz etmesi neticesinde oluşabilecek kültürel ve sosyal yaşantı içinde genç öğrenci kuşağının olumsuz tavır ve hareketlerinden arınması bakımından özellikle eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren öğretmen ve idarecilerimizin çok emek sarfetmeleri gerekmektedir. Bu bakımdan serbest zaman her yönden sağlıklı bir toplumsal yapı oluşmasında kilit rolündedir. İyi değerlendirilirse ahlaki ve sosyal bakımdan müsbet sonuç alınır.

Zira serbest zaman iyi değerlendirilmez ise bütün kötülükleri doğuran ana sebep olarak kabul edilebilir. Değerlendirilmeyen serbest zamanlar kişide alkol, uyuşturucu,

◆ Cevdet Aşkın

olumsuz gruplarla arkadaşlık yapmasına yol açabilir. Bu durum da ruhsal bozukluklara, suç işleme yöneltebilir (Güngörmüş, Yetim ve Çalık 2006)

Düzce ili, coğrafi yapısı bakımından, diğer illere nazaran oldukça zengin bir potansiyele sahiptir. Yeşilin her tonunun bulunduğu, şelalelerin, akarsuların, her ilçede birbirinden daha güzel şekilde aktığı cennet misali bir yapıya sahiptir. Bu değerlerin özellikle beden eğitimi öğretmenlerimiz tarafından dikkate alınması, serbest zamanlarında (Yığılca, Hasanlar Barajında su sporları, Yedigöller’de çeşitli etkinlikler, izci çalışmaları, Melen deresinde rafting, Kardüz ve diğer yaylalarda yaz kampları, güreş yarışmaları vs.) ile istidatlı ve kabiliyetli gençlerin ülkemize, bütün insanlığa kazandırılması sağlanabilir.

Günümüzde, ülkeleri yöneten devlet başkanlarının her birinin bir özelliğinin ortaya çıkması, öğrencilik yıllarından itibaren serbest zamanlarını iyi değerlendirmeleriyle yakından alakalıdır. Meslek grupları içerisinde özellikle tıp dalında, asıl mesleği doktor olan kişilerin müzik alanındaki başarısı öne çıkmıştır. Hatta bir çoğu müzikteki başarısıyla anılmaktadır. Bu durumunda serbest zamanını iyi değerlendiripkişinin kendini donattığını göstermektedir. Ameliyattan çıkıp istirahata çekilen bir doktorun, bu süreyi ney üfleyerek veya bağlama çalarak değerlendirmesi hem yorgunluğun stresini attığı gibi hem de ruhsal bakımdan da rahatlama sağlayabilir. Aynı durum bir öğretmenimizin tenefüs saatlerinde öğretmenler odasında istirahat ederken, müzik ile meşgul olması stres atıp rahatlmasına, pozitif enerji depolamasına yol açacaktır.

Düzce ilinde doğup, bu ilde ikamet eden ve görev yapan öğretmenlerden bir çoğu fındık bahçelerinde özellikle bahar aylarında bakım yapmaları işlemeleri, Ağustos ayında da fındık toplama, hasat işlemlerinde bulunup hem fiziki olarak, hem de diğer şekillerde fındık üretiminde serbest zamanlarını değerlendirmektedirler.

Özellikle Yığılca, Kaynaşlı, Gölyaka gibi kırsal yerleşim birimlerinde öğretmenler genellikle bu ilçelerde ikamet etmekte, emekli olanların yanında hâlen görev yapanlar da serbest zamanlarında arıcılık yapmaktadırlar. Yığılca ilçesinde DAGEM’in kuruluşunda (Düzce Üniversitesi Arıcılığı Geliştirme Merkezi) ve Yığılca’ya özgü geliştirilen Kafkas arısı ile Dünya çapında yapılan yarışmada Macaristan’da birincilik alınmasında öğretmenlerimizin büyük emekleri bulunmaktadır. Yığılca’daki özel bal üretiminin önemli bir kısmı öğretmenlerimizin serbest zamanlarını değerlendirmesiyle elde edilmektedir. Bu örnek davranış diğerlerini de etkileyerek ilaç niyetinde tüketilen Yığılca Bal üretiminde rekor artış meydana gelmiştir.

Aynı anlayış, iklim olarak çok uygun olan bu ilçelerde özellikle Alabalık üretiminde devam etmiş, Yığılcalı öğretmenlerimizin, özel çalışmaları ile yavru balıklar soğuk ırmaklara salınarak doğal ortamda üretilmiştir (Cevdet Aşkın, Yığılca’nın Sosyal ve Kültürel Değerleri, Boğaziçi Yay. 2011 syf.11-17)

Ekonomik olarak yine tavukçuluk, seracılık, dağ çileği vb. gibi etkinlikler ve uğraşlar öğretmenlerimizin serbest zamanlarını değerlendirmesiyle toplumsal bir boyut

kazanmıştır. Hatta Bolu Milletvekili olan Falih Rıfkı Atay'ın TBMM'de yaptığı konuşmaya karşılık iktidar sözcüsünün "Sayın Milletvekili, Moskova'dan ve Roma'dan bahsedeceğine kendisinin mebus olduğu Bolu'nun Melendere bölgesindeki (o tarihte Melendere-Yığılca, Bolu iline bağlı idi, 1954 yılı) açlık ve sefaletten kıvranan seçmenleri, orman içinde yaşamaya çalışan, ağaç kabuğu yemek zorunda kalan köylülerin ızdıraplarını dile getirsin" beyanı sefaletin ne boyutlarda olduğunu göstermektedir (a.g.e. sayfa:15) Günümüz Yığılca'sının her bakımdan ileri bir merhale ve yol kat etmesi, kendini yenileyip sosyo-kültürel sıçrama yapmasında eğitim-öğretim sevdalısı öğretmenlerimizin azimli, serbest zaman çalışmalarının katkısı büyüktür.

İstanbul'un bilimsel, ilmi, mesleki konferanslara ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Yine Gebze ilçesindeki teknoloji parkları İzmit'ten Sakarya'ya doğru yaygınlaşmaktadır. Kısacası çok yakın bir zaman diliminde Silikon Vadisi özelliği taşıyan bu yapılanma Düzce ilini de etkisi altına alacaktır. Keza Haydarpaşa Limanının İzmit körfezine kaydırılması, teknik işgücü ihtiyacına yol açtığından beşeri teknik gücün temininde Düzce İl eğitimini müspet yönde etkileyecektir. Bu sebeple her branştaki öğretmenlerimizin serbest zaman konusunda hassas olmaları, öğrencilerine birtakım el becerinin yanında düşünce ve gelecek bakımından donanımda bulunmaları gerekmektedir. Pek tabii bu durumun başta Valilik olmak üzere, Yerel yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile Ticaret odalarının'da işe sahip çıkmaları, koordinasyon hâlinde çalışmalarıyla mümkün olacağı düşünülmektedir.

Günümüzde eğitim sistemi sanayileşme ile paralel bir çerçeve göstermekte ve gelişmiş ülkelerde mal üretimi, global çerçevede yapılmamaktadır. Çünkü kalkınmış olan Batı aşırı mal üretimini Keynes'yen işsizliğine yol açtığını açıkça göstermişlerdir. Batı bunun yerine artık bilgi üretimi tercihli bir sanayileşmenin yolunu açmışlardır. Nitekim, Microsoft'un sahibi bilgi üretmek üç yılda 35 milyar dolar kazanmıştır. Bizde ise, hâlen bilgisayarlardaki e-mail adresleri bile Türkçeleştirilememiş, Batı'nın göstergelerine göre hareket etmekte, bu da batı sanayisinin artık bilgi üretimine yöneldiğini göstermektedir.

Konumuzla ilgisi bakımından gerek ülkemizde, gerekse örnek aldığımız Düzce ilinde öğretmenlere yönelik düzenlediğimiz ve uyguladığımız ankette bilgi üretimine yönelmekle ilgili bir tercihe rastlanmamakta ve serbest zamanların genellikle ihtiyaçlarının karşılanmasına dönük değerlendirildiği görülmektedir.

Gereç Ve Yöntem

Konunun temel evreni Düzce İli Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmada ihtimal dâhilinde (olasılıklı) örnekleme türlerinden tesadüfi metod kullanılarak il merkezi ve 6 ilçenin köyleri dahil edilmiştir. Örneklem grubunu, il dâhilindeki 166 erkek, 173 bayan olmak üzere toplam 339 öğretmen teşkil etmektedir. 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılının okulların kapandığı haziran sonunda hazırlanan 28 çoktan seçmeli ve 2 tane de açık uçlu olmak üzere 30 soru

yöneltilmiştir. Anket soruları hazırlanmadan önce araştırma cihazına gidilip, kaynak tarama yapılarak alandaki araştırmalara ulaşılmaya çalışılmıştır.

İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla ulaşılan öğretmenlere anketler doldurulup, elden alınıp emek-zaman tasarrufu yoluna gidilmiştir. Anketlerdeki sorular yüzde (frekans) hesaplamalarıyla değerlendirilmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

Bu çalışmamızda öğretmenlerimizin toplumun sosyal ve iktisadi gelişiminde önemli rol üstlendiklerini, bu amacı gerçekleştirmek gayesiyle normal çalışma saatlerinin dışındaki süreleri de kullandıkları, "serbest zaman"ı bütün hayatları boyunca eğitim-öğretim-üretim unsurları için sarfettikleri "Düzce" örneği ile gösterilmeye çalışılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görev yapan öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirme özellikleri incelenmiştir. Araştırmada 28 çoktan seçmeli ve 2 tane açık uçlu olmak üzere katılımcılara 30 soru yöneltilmiştir. Aşağıda anket formu soruları sırasına göre tablolar hâlinde verilerek yorumlanacaktır.

1.Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branş Bazında Dağılımı

Aşağıda Tablo-1'de araştırmaya katılan öğretmenlerin branş bazında frekans ve yüzde dağılımı tablosu verilmiştir.

Tablo 1- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branş Bazında Dağılımı

S.No	Branş Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Almanca Öğretmenliği	1	0,29
2	Beden Eğitimi Öğretmenliği	12	3,5
3	Bilgisayar Öğretmenliği	1	0,29
4	Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği	12	3,6
5	Biyoloji Öğretmenliği	7	2,06
6	Çocuk Gelişimi Öğretmenliği	3	0,88
7	Coğrafya Öğretmenliği	3	0,88
8	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği	17	5,01
9	Edebiyat Öğretmenliği	17	5,01
10	El Sanatları Öğretmenliği	1	0,29
11	Elektrik Teknolojisi Öğretmenliği	1	0,29
12	Felsefe Öğretmenliği	6	1,76
13	Fen ve Teknoloji Öğretmenliği	16	4,71
14	Fizik Öğretmenliği	3	0,88
15	Giyim Öğretmenliği	2	0,58
16	Görsel Sanatlar Öğretmenliği	5	1,47

17	Grafik Öğretmenliği	1	0,29
18	İngilizce Öğretmenliği	21	6,19
19	Kimya Öğretmenliği	5	1,47
20	Matematik Öğretmenliği	29	8,55
21	Meslek Dersleri Öğretmenliği	8	2,35
22	Metal Öğretmenliği	1	0,29
23	Mobilya Öğretmenliği	1	0,29
24	Muhasebe Öğretmenliği	1	0,29
25	Müzik Öğretmenliği	4	1,17
26	Okulöncesi Öğretmenliği	21	6,29
27	Özel Eğitim Öğretmenliği	8	2,35
28	Rehber	10	2,90
29	Sınıf Öğretmenliği	67	19,86
30	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	16	4,71
31	Tarih Öğretmenliği	7	2,06
32	Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği	3	0,88
33	Tesisat Öğretmenliği	2	0,58
34	Türkçe Öğretmenliği	27	7,98
TOPLAM		339	%100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya 34 farklı branşta görev yapan 339 öğretmen katılmıştır. Katılımcıların branş dağılımlarına bakıldığında en fazla katılımın sınıf öğretmeni (f=67), matematik öğretmeni (f=29), Türkçe öğretmeni (f=27), İngilizce öğretmeni (f=21), din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni (f=17) ve edebiyat öğretmeni (f=17) branşlarında olduğu görülmektedir. Katılımcıların branş dağılımlarına bakıldığında en az katılımın almanca öğretmeni (f=1), bilgisayar öğretmeni (f=1), el sanatları öğretmeni (f=1), elektrik teknolojisi öğretmeni (f=1), grafik öğretmeni (f=1), metal öğretmeni (f=1), mobilya öğretmeni (f=1), muhasebe öğretmeni (f=1) branşlarında olduğu görülmektedir.

2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Bazında Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları aşağıda Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Bazında Dağılımı

S.No	Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Erkek	166	48,96
2	Kadın	173	51,04
Toplam		339	100

◆ Cevdet Aşkın

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan kadın katılımcı sayısı (f=173), erkek katılımcı sayısından (f=166) daha fazla olduğu görülmektedir.

3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaş Aralığı Bazında Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımları aşağıda Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaş Aralığı Bazında Dağılımı

S.No	Yaş Aralığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	20-30 Yaş	139	41,1
2	31-40 Yaş	114	33,6
3	41-50 Yaş	52	15,4
4	51-60 Yaş	29	8,5
5	60 Yaş ve Üstü	5	1,4
Toplam		339	100

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların ağırlığını 20-30 yaş aralığı (f=139) oluşturmaktadır. Daha sonra sırasıyla 31-40 yaş aralığı (f=114), 41-50 yaş aralığı (f=52), 51-60 yaş aralığı (f=29), 60 yaş ve üstü aralığı (f=5) takip etmektedir. Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların %74,6 'sının (f=253) 40 yaş ve altı yaş grubu aralığındaki öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir.

4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Ekonomik Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ekonomik durumlarına göre dağılımları aşağıda Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Ekonomik Durumlarının Dağılımı

S.No	Ekonomik Durum	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Zayıf	21	6,1
2	Orta	224	66,2
3	İyi	94	27,7
Toplam		339	100

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin ekonomik durumlarının ağırlıklı olarak (f=224) orta düzeyde ekonomik duruma sahip oldukları görülmektedir.

5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumlarına göre dağılımları aşağıda Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

S.No	Medeni Durum	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Evli	236	69,7
2	Bekar	100	29,5
3	Boşanmış	3	0,88
Toplam		339	100

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumlarına bakıldığında öğretmenlerin ağırlıklı çoğunluğunun (f=236) evli, geriye kalanların bekar (f=100) ve boşanmış (f=3) olduğu görülmektedir.

6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İkamet Ettiği Konut Durumlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ikamet ettiği konut durumlarına göre dağılımları aşağıda Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İkamet Ettiği Konut Durumlarına Göre Dağılımı

S.No	Konut Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Kendi Evi	132	38,91
2	Kira	175	51,65
3	Lojman	23	6,79
4	Diğer	9	2,65
Toplam		339	100

Tablo 6'da öğretmenlerin ikamet ettiği konut durumlarına göre dağılımları verilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin ikamet ettiği konut durumlarının sırasıyla kira (f=175), kendi evi (f=132), lojman (f=23) ve diğer (f=9) şeklinde sıralandığı görülmektedir. Öğretmenlerin ağırlıklı çoğunluğunun kirada ikamet ettiği görülmektedir.

7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Serbest Zamanlarını Değerlendirdikleri Alana Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirdikleri alana göre dağılımları aşağıda Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Serbest Zamanlarını Değerlendirdikleri Alana Göre Dağılımı

S.No	Alan	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Sanat	53	15,7
2	Eğitim	87	25,6
3	Spor	105	30,9
4	Diğer	94	27,8
Toplam		339	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirdikleri alana bakıldığında öğretmenlerin serbest zamanlarını sırasıyla spor (f=105), diğer (f=94), eğitim (f=87), sanat (f=53) alanlarında değerlendirdikleri görülmektedir.

8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kitap Okuma Düzeylerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kitap okuma düzeylerinin dağılımları aşağıda Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kitap Okuma Düzeylerinin Dağılımı

S.No	Düzy	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Okumuyorum	7	2,06
2	Nadiren	134	39,52
3	Sıklıkla	135	39,82
4	Her Zaman	63	18,60
Toplam		339	100

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin kitap okuma düzeylerinin sırasıyla sıklıkla (f=135), nadiren (f=134), her zaman (f=63) ve okumuyorum (f=7) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okudukları Kitap Türlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okudukları kitap türlerinin dağılımları aşağıda Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okudukları Kitap Türlerinin Dağılımı

S.No	Kitap Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Akademik	42	12,38
2	Roman	216	63,73
3	Şiir	7	2,06
4	Mesleki	74	21,83
Toplam		339	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin okudukları kitap türlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla roman (f=216), mesleki (f=74), akademik (f=42) ve şiir (f=7) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gazete Okuma Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin gazete okuma durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gazete Okuma Durumlarının Dağılımı

S.No	Düzye	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Okumuyorum	17	5,01
2	Nadiren	81	23,99
3	Sıklıkla	136	40,12
4	Hergün	105	30,97
Toplam		339	100

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin gazete okuma düzeylerinin sırasıyla sıklıkla (f=136),hergün (f=105), nadiren (f=81) ve okumuyorum (f=17) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gazete ve İnternette Okudukları Köşe İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin gazete ve internette okudukları köşe ile ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gazete ve İnternette Okudukları Köşe İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Köşe	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Haber	141	41,59
2	Eğitim	117	34,52
3	Spor	38	11,21
4	Politika	36	10,62
5	Diğer	7	2,06
Toplam		339	100

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin gazete ve internete okudukları köşe ile ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla haber (f=141),eğitim (f=117), spor (f=38), politika (f=36) ve diğer (f=7) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnterneti Kullanma Amaçları İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin interneti kullanma amaçları ile ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnterneti Kullanma Amaçları İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Kullanım Amacı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Genel Kültür	162	47,79
2	Mesleki	130	38,35
3	Oyun	19	5,60
4	Diğer	28	8,26
Toplam		339	100

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin interneti kullanma amaçları ile ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla genel kültür (f=162), mesleki (f=130), oyun (f=19) ve diğer (f=28) amaçlar şeklinde sıralandığı görülmektedir.

13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Televizyonda İzledikleri Programlarla İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin televizyonda izledikleri programlarla ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Televizyonda İzledikleri Programlarla İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Program Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Eğlence	68	20,06
2	Ekonomi	36	10,62
3	Müzik	36	10,62
4	Politika	65	19,17
5	Diğer	47	13,86
6	Diğer	87	25,67
Toplam		339	100

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin televizyonda izledikleri programlarla ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla diğer (f=87), eğlence (f=68), politika (f=65), spor (f=47), ekonomi (f=36) ve müzik (f=36) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Radyoda Dinledikleri Programlarla İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin radyoda dinledikleri programlarla ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Radyoda Dinledikleri Programlarla İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Program Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Eğlence	3	0,88
2	Haber	58	17,11
3	Müzik	230	67,85
4	Spor	21	6,19
5	Diğer	27	7,97
Toplam		339	100

Tablo 14 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin radyoda dinledikleri programlar ile ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla müzik (f=230),haber (f=58), diğer (f=27), spor (f=21) ve eğlence (f=3) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hoşlandıkları Film Türleri İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hoşlandıkları film türleriyle ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hoşlandıkları Film Türleri İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Film Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Dram	53	15,64
2	Komedi	104	30,68
3	Macera	102	30,09
4	Polisiye	80	23,59
Toplam		339	100

Tablo 15 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin hoşlandıkları film türleri ile ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla komedi (f=104),macera (f=102), polisiye (f=80) ve dram (f=53) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hoşlandıkları Müzik Türleri İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hoşlandıkları müzik türleriyle ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hoşlandıkları Müzik Türleri İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Müzik Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Hafif Müzik	47	13,87
2	Halk Müziği	134	39,54
3	Klasik Müzik	19	5,61
4	Sanat Müziği	81	23,89
5	Tasavvuf Müziği	8	2,35
6	Diğer	50	14,74
Toplam		339	100

Tablo 16 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin radyoda dinledikleri programlar ile ilgili tercihlerinin dağılımına bakıldığında sırasıyla halk müziği (f=134), sanat müziği (f=81), diğer (f=50), hafif müzik (f=47), klasik müzik (f=19) ve tasavvuf müziği (f=8) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Akademik Çalışmaya Sahip Olma Durumları İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin akademik çalışmaya sahip olma durumları ile ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Akademik Çalışmaya Sahip Olma Durumları İle İlgili Tercihlerinin Dağılımı

S.No	Akademik Çalışma	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Var	32	9,43
2	Yok	307	90,56
Toplam		339	100

Tablo 17 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin akademik çalışmaya sahip olma durumları dağılımına bakıldığında sırasıyla akademik çalışmaya sahip olmayanlar (f=307), akademik çalışmaya sahip olanlar (f=32) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yılda Okudukları Kitap Sayıları İle İlgili Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yılda okudukları kitap sayıları ile ilgili tercihlerinin dağılımları aşağıda Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yılda Okudukları Kitap Sayıları İle İlgili Durumlarının Dağılımı

S.No	Kitap Sayısı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	1-3 Kitap	64	18,88
2	4-6 Kitap	54	15,93
3	7-10 Kitap	84	24,77
4	10 üzeri ve kitap	137	40,42
Toplam		339	100

Tablo 18 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yılda okudukları kitap sayıları ile ilgili durumlarının dağılımına bakıldığında sırasıyla 10 üzeri ve kitap (f=137),7-10 kitap (f=84), 1-3 kitap (f=64), 4-6 kitap (f=54) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Lisansüstü Eğitim Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitim durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Lisansüstü Eğitim Durumlarının Dağılımı

S.No	Lisansüstü Düzey	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Lisans	304	89,68
2	Yüksek Lisans	34	10,03
3	Doktora	1	0,29
Toplam		339	100

Tablo 19 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitim durumlarının dağılımına bakıldığında sırasıyla Lisans (f=304), yüksek lisans (f=34) ve doktora (f=1) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

20. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Lisansüstü Eğitimi Düşünme Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitimi düşünme durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Lisansüstü Eğitimi Düşünme Durumlarının Dağılımı

S.No	Lisansüstü Eğitimi Düşünme Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Düşünüyorum	225	66,37
2	Düşünmüyorum	114	33,63
Toplam		339	100

◆ Cevdet Aşkın

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitimi düşünme durumlarının dağılımına bakıldığında sırasıyla düşünüyorum (f=225), düşünmüyorum (f=114) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Özgün Edebi Eserlere (şiir, hikaye, roman vb.) Sahip Olma Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin özgün edebi eserlere sahip olma durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Özgün Edebi Eserlere (şiir, hikaye, roman vb.) Sahip Olma Durumlarının Dağılımı

S.No	Özgün Edebi Eser	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Var	51	15,04
2	Yok	288	84,95
Toplam		339	100

Tablo 21 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin özgün edebi esere sahip olma durumları ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla özgün edebi esere sahip olmayanlar (f=288), özgün edebi esere sahip olanlar (f=51) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Spor Etkinliklerine Katılma Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin spor etkinliklerine katılma durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Spor Etkinliklerine Katılma Durumlarının Dağılımı

S.No	Düzye	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Katılmıyorum	33	9,74
2	Nadiren	157	46,31
3	Sıklıkla	118	34,81
4	Hergün	31	9,14
Toplam		339	100

Tablo 22 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin spor etkinliklerine katılma durumları ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla nadiren (f=157), sıklıkla (f=118), katılmıyorum (f=33) ve her zaman (f=31) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sinemaya Gitme Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sinemaya gitme durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sinemaya Gitme Durumlarının Dağılımı

S.No	Düzyey	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Gitmiyorum	28	8,27
2	Nadiren	207	61,06
3	Sıklıkla	100	29,50
4	Her zaman	4	1,17
Toplam		339	100

Tablo 23 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin sinemaya gitme durumları ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla nadiren (f=207), sıklıkla (f=100), gitmiyorum (f=28) ve her zaman (f=4) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tiyatroya Gitme Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tiyatroya gitme durumlarının dağılımları aşağıda Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo 24-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tiyatroya Gitme Durumlarının Dağılımı

S.No	Düzyey	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Gitmiyorum	94	27,73
2	Nadiren	234	69,02
3	Sıklıkla	9	2,67
4	Her zaman	2	0,58
Toplam		339	100

Tablo 24 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin tiyatroya gitme durumları ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla nadiren (f=234), gitmiyorum (f=94), sıklıkla (f=9) ve her zaman (f=2) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

25. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tercih Ettiği Sanat Etkinlikleri İle İlgili Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tercih ettikleri sanat etkinliklerinin dağılımlarına aşağıda Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo 25-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tercih Ettiği Sanat Etkinlikleri İle İlgili Durumlarının Dağılımı

S.No	Etkinlik Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Tiyatro	36	10,61
2	Sanatsal Etkinlikler	60	17,71
3	Sinema	81	23,89
4	Sportif Etkinlikler	162	47,79
Toplam		339	100

◆ Cevdet Aşkın

Tablo 25 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin tercih ettikleri sanat etkinlikleri ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla sportif etkinlikler (f=162), sinema (f=81), sanatsal etkinlikler (f=60) ve tiyatro (f=36) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

26. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitsel Kollar İle İlgili Durumlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin katıldıkları eğitsel kollar ile ilgili durumlarının dağılımlarınaşığıda Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitsel Kollar İle İlgili Durumlarının Dağılımı

S.No	Eğitsel kol	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Kızılay	26	7,67
2	Kültür	32	9,45
3	Müzik	25	7,37
4	Sağlık	22	6,49
5	Sivil Savunma	22	6,49
6	Spor	33	9,73
7	Diğer	103	30,38
8	Katılmıyorum	76	22,42
Toplam		339	100

Tablo 26 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitsel kollarla ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla diğer (f=103), katılmıyorum (f=76), spor (f=33),kültür (f=32), kızılaiy (26), müzik (f=25), sağlık (f=22) ve sivil savunma (f=22) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

27. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yurtdışına Çıkma Durumları İle İlgili Dağılım

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yurt dışına çıkma durumları ile ilgili dağılımaşığıda Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yurtdışına Çıkma Durumları İle İlgili Dağılım

S.No	Yurtdışına Çıkma Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Evet	23	6,79
2	Hayır	316	93,21
Toplam		339	100

Tablo 27 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yurtdışına çıkma durumları ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla hayır (f=316) ve evet (f=23) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

28. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İlgilendikleri Spor Dalları İle İlgi Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ilgilendikleri spor dalları ile ilgili dağılım aşağıda Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28-Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İlgilendikleri Spor Dalları İle İlgi Dağılımı

S.No	Spor Dalı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Güreş	5	1,47
2	Atletizm	7	2,06
3	Basketbol	18	5,30
4	Jimnastik	19	5,60
5	Yüzme	31	9,10
6	Diğer	74	21,92
7	Voleybol	75	22,13
8	Futbol	110	32,42
Toplam		339	100

Tablo 28 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin ilgilendikleri spor dalları ile ilgili dağılıma bakıldığında sırasıyla futbol (f=110),voleybol (f=75), diğer (f=74), yüzme (f=31),jimnastik (f=19) basketbol (f=18), atletizm (f=7) ve güreş (f=5) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

29. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Yılları İle İlgi Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet yılları ile ilgili dağılım aşağıda Tablo 29’de verilmiştir.

Tablo 29- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Yılları ile İlgi Dağılımı

S.No	Hizmet Yılı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	1-5 Yıl	135	39,84
2	6-10 Yıl	86	25,37
3	11-15 Yıl	45	13,28
4	16-20 Yıl	19	5,60
5	21-25 Yıl	18	5,30
6	26-30 Yıl	12	3,53
7	30 Yıl ve Üstü	24	7,08
Toplam		339	100

Tablo 29 incelendiğinde araştırmaya katılan hizmet yılları ile ilgili dağılım incelendiğinde hizmet yılı sırasıyla, 1-5 yıl (f=135), 6-10 yıl (f=86), 11-15 yıl (f=45), 16-20 yıl (f=19),21-25 yıl (f=18), 26-30 yıl (f=12), 30 yıl ve üstü (f=24) şeklinde sıralanmıştır.

30. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yaptığı Yerleşim Yeri İle İlgili Dağılım

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı yerleşim yeri ile ilgili dağılım aşağıda Tablo 29’de verilmiştir.

Tablo 30- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul ile İlgili Dağılım

S.No	Görev Yaptığı Okul	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	İl Merkezi Okul	68	20,05
2	İlçe Merkezi Okul	230	67,87
3	Köy Okulu	36	10,61
4	Birleştirilmiş Sın.İ.O.	5	1,47
Toplam		339	100

Tablo 30 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı okul ile ilgili dağılım incelendiğinde öğretmenlerin sırasıyla ilçe merkezi (f=230), il merkezi (f=68), köy okulu (f=36) ve birleştirilmiş sınıflı ilkököl (f=5) şeklinde sıralanmaktadır.

Sonuç, Değerlendirme, Öneriler

Serbest zaman(rekreasyon) ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik düzeylerine göre öncelik sırasına girip değer kazanmaktadır. Bu kavram, ülkemize son dönemlerde girip planlamalarda yer almaktadır.

Araştırmamıza konu olan Düzce ilindeki 4381 Öğretmenden 339 kişiye ulaşıp sorular yöneltilerek, bulgular kısmında tablolar hâlinde verilip yorumlanmıştır.

Tablo 1’deki 34 farklı branştan 339 katılımcı öğretmenden 67 tanesinin sınıf öğretmeni olması, 1999 depreminden sonra il olan Düzce’nin kırsal ağırlıklı demografik bir yapıya sahip olup, özellikle ilkököl çağında öğrenci yoğunluğu olduğunu göstermektedir.

Tablo 2’de cinsiyet bazında bayan öğretmenlerimizin daha fazla olması, ülke bazında da benzerlik taşımaktadır. Zira, öğretmenliğin “bayanlara özgü bir meslek olduğu” toplumda genel bir kabul görmekte, sosyal münasebetler diğer mesleklerle nazaran daha makul sayılmaktadır.

Yaş aralığı açısından, 20-30 yaş arasına tekabül den %41.1lik oranla genç ve dinamik bir aralık bulunmaktadır. Bu durum, Eğitim-Öğretimin geleceği bakımından iyiye doğru bir işaret gibi düşünüyor ise de, 60 ve üzeri yaş grubundaki %1.4 lük oranda bulunan grubun yerli öğretmenlerden olduğu değişik bir söylemle, Düzce’den her an başka bir ile gidebilecek bir potansiyelden bahsetmek mümkündür.

Öğretmenlerin kıdemi arttıkça serbest zamanlarını değerlendirme, öğrenmeye açık olma tutumları anlamlı bir seviyede azalmaktadır.

Ekonomik durumların dağılımında orta ekonomik seviyedeki (224 kişi, %66.2) öğretmenlerin genelde eşlerinin de memur oldukları, yeterli maddi birikimleri olduk-

larından rahat bir hayat sürdürüp, serbest zaman etkinliklerinin, aynı zamanda gelir getirici serbest zaman etkinliklerinde buldukları (fındık toplatımı, alabalık, bal üretimi vs.) bilinmektedir. Yurtdışına çıkamayan öğretmenlerin oranının %93.21 gibi yüksek seviyede olması, öğretmenlerin yeterli ekonomik birikimlerinin olmadığını gösterir.

Genelde evli olanlar %69.7, bekârların %29.5 olması, stajyer olarak gelip, staj kalkınca başka bir ile tayin isteminde bulunacağını göstermektedir. Boşanma oranı ise il ve ülke ortalamasının altında kalmaktadır. Genelde eşlerin aynı meslek grubundan evlilik yapmaları, hem sağlıklı bir yaşama yol açıyor, hem de müşterek şekilde serbest zaman etkinliklerinde bulunmalarına zemin hazırlıyor.

İkâmet edilen konutların %51.65 kira olması, yine genç bir öğretmen profilini ortaya koymaktadır. Kendi evi olanlar genellikle her ikisi de memur veya Düzce'nin yerlisi olup, bağı bahçesi olanların serbest zamanlarında bu işlerle uğraşmalarından kaynaklanmaktadır. Lojmanda ikamet edenlerin ise yatılı okulda görev yapanlar olduğu %2.65, okul nöbetlerinde belletici oldukları gün ve gecelerde serbest zaman aktivitelerinde öğrencilerle çeşitli konularda fikir alışverişinde buldukları bilinmektedir.

Serbest zamanlarını değerlendirdikleri vakit olarak % 30 ile sporun ilk sırada olması, yukarıda da değinildiği gibi stajyer bir genç öğretmen grubu olduğunun işaretidir. Özellikle kırsal kesimde ve il merkezine uzak olup orada ikamet edilen Yığılca ilçesinde sosyal ve kültürel mekânların olmayışı burada görev yapan 200 civarındaki (büyük kısmı genç ve stajyer olan) öğretmenin futbol oynamaları serbest zamanlarını bu sporla harcamaları örnek gösterilebilir. %46.31 oranın nadiren spor yaptıklarını, % 34.81 sıklıkla, % 9.14 her gün spor yaptığını % 9.74 ise hiç spor yapmadığı görülüyor.

Kitap okumanın beklentilerin altında olduğu; tür olarak romanın %63.73, mesleki eserlerin % 21.83, şiir'in ise % 2.06 ile en alt düzeyde olduğu görülmekte. şiir geceleri yapıp, yaşayan şair ve yazarların okullara, ilçelere davet edilerek rol model üzerinden şiir sevgisi, roman, hikaye okuma alışkanlıkları kazandırılabilir.

Gazete okuma durumunda % 40.12 ile sıklıkla okunduğu %5.01 lik bir dilimin hiç okumadığı, bu durumun üzerinde durulması gerektiği, zira önemli bir husus olduğu üzere öğretmenevi gibi yerlerde en azından günlük gazete bulunmalıdır. İnternet gazeteciliği bağlamında % 41.59 la haber, %34.52 ile eğitim, % 11.21 spor, % 10.62 oranında politik haber takipleri öğretmenlerin tekniğe uyumlu olup, genel kültürlerini geliştirmedeki gayretleri % 47.79 ve mesleki gelişimlerini sürdürmedeki (%38.35) çabaları gözden kaçmamaktadır. Öğretmenlerin izledikleri program türleriyle dinledikleri müzik türlerine bakıldığında: % 20.06 ile Tv'de eğlence, % 19.17 ile politika, %10.62 müzik ve ekonomi programları izledikleri, radyodan ise % 67.85 lik bir oranın müzik dinledikleri görülmüş. bu hususun serbest zaman aktivitelerini uygulayacak mekânların sınırlı olması ile doğru orantılı olduğu düşünülmektedir.

◆ Cevdet Aşkın

İzlenen filmlerin % 30.68 inin komedi, macera, % 23.59 unun polisiye, % 15.64 ünün dram olması, öğretmenlerin serbest zamanlarını rahatlatma, gevşeme olarak film izleme yolunu tuttukları görülmektedir.

Hoşlanılan müzik türlerinde Türk Halk Müziği %39.54 ile ilk sırada, sonrasında sırayla Türk Sanat Müziği, hafif müziğin olması, % 5.61 Klasik Tasavvuf musikisinin % 2.35 seviyesinde kalması kendi kültür değerlerimiz açısından düşündürücüdür. Düzce'nin folklor ve müzik sahasında yetersizliği zaman içerisinde öğretmenlerimizin serbest zaman etkinlikleri ile kapatılacağı düşünüldüğünde özel tedbir alınması gerektiği görülmektedir. (özel koro kurulması, yarışmalar vs yapılması gibi)

Akademik bir çalışma yapmayan oranın % 90.56 olması bu alandaki eksikliği ortaya koymaktadır. Esasen Düzce Üniversitesinin kurulması sebebiyle bu durumun en kısa sürede ortadan kalkacağı düşünülmektedir. % 9. 43 gibi bir oranda, kişilerin İstanbul veya yakın illerde bu eğitim aldıkları varsayılmaktadır.

Lisans seviyesinde % 89.68, Yüksek Lisans % 10.03, doktora % 0.29 ile çok düşündürücü bir durumu ortaya çıkarmaktadır, % 10 gibi bir aralıkta 2 yıllık ön lisans olduğu düşünülmektedir. Lisansüstü eğitimi düşünmeyenlerin %33.63, düşünenlerin % 66.37 seviyesinde olması sevindirici bir durumdur. Yeni gelişen Düzce Üniversitesinde , komşu Bolu, Sakarya ve Zonguldak İllerinde Eğitim bilimleri Alanında Yüksek Lisans ve Doktora programlarının açılması Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlama ve üst öğrenime devam etmeleri açısından önemli bir avantaj olarak görülmektedir. Bu illerde bulunan yüksek lisans ve doktora imkanlarını ilimizdeki öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini artırma noktasına önemli dönütler sağlaması beklenmektedir.

Öğretmenlerimizin %84.95 oranında özgün eserlere (şiir, hikaye, roman vb.) olmayıp dışında %84.95 olmayıp % 15.04 lük bir oranda var olması yeterli bir oran değildir. Zira zamanı iyi kullananların mutlaka herhangi bir alanda üretim yaptıkları bilinen bir vakıadır. Bu hususta öğretmenler için yukarıda da belirttiğimiz gibi tedbirler alınarak (şiir günleri, hikaye, roman yarışmaları vs.) yapılp teşvik edilmeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Düzce ilinde Halk Eğitim Merkezleri aracılığıyla yazarlık eğitimine yönelik hizmet içi faaliyetlerin sayısı arttırılmalıdır.

Sinemaya gitmeyenlerin % 8.27, nadiren gidenlerin % 61.06, sıklıkla gidenlerin % 29.50, her zaman gidenlerin ise % 1.17 olduğu, Tiyatroya % 69.02'nin nadiren gittiği, % 27.73 lük kısmın gitmediği, % 2.67 nin sıklıkla gittiği, % 0,58 nin ise her zaman gittiği, özellikle öğretmenlerin meslek grubu olarak tiyatroyu sevmek için okullardan gruplar oluşturup, tiyatro sahnelemelerine, profesyonel tiyatro gruplarının illerdeki gösterilerini izlettirilmesine gayret edilmelidir.

Sportif etkinliklerin % 47.79 ile en yüksek dilimi, bunun yanında % 23.89 ile sinema, %17.71 sanatsal etkinlikler izlemektedir. Spor etkinliklerinde kıdemleri 1-5 yıl arasında olanların en yüksek düzeyde buldukları görülmüştür. İlgilenilen spor dal-

larında % 32.42 futbol, % 22.13 voleybol takip etmiştir. Futbol ve voleybolun mekan, araç ve gereç bakımından uygun olması tercihte rol oynamadığı kanaatıhasıl olmuştur.

Katılan eğitsel kollar ile ilgili durum tespitinde % 9.73 ile sporun ilk sırada olduğu, % 22.42 lik bir grubun hiç görev almadığı görülmüştür.

Hizmet yıllarına göre 1-5 arası % 39.84,6-10 arası % 25.37,11-15 arası % 13.28,16-20 arası % 5.06,21-25 arası % 5.30,26-30 arası % 3.5330 ve üstü arası % 7.08 olması genç bir oranın olduğu bunun da ilk atamaya bağlı stajyer ağırlıklı, her an tayin talebinde bulunabilecek özellik arz eden yapısal bir çerçeve olduğu, serbest zaman aktivitelerinde esasen etkili oldukları ancak bu kültürün sürekli olmadığından “yerleşik” bir hal almadığı düşünülmektedir. En Son olarak Mayıs 2015’te Milli Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu hizmet bölgelerinin yeniden belirlenmesiyle; Düzce İlinde 161 Okul zorunlu hizmet bölgesine alınmış olup, bu düzenlemenin ilimizde öğretmenlerin çalışma süresinin artmasına ve düzenlemenin dolaylı olarak Düzce İlinde Eğitim-Öğretim durumunda iyileşme görülmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

İlçe merkezlerinde görevli olanların oranının % 67.87, İl merkezinde % 20.05, köy okullarında % 10.61, birleştirilmiş sınıflarda ise % 1.47 oranında olduğu, esasında Birleştirilmiş sınıfların sayısının azaldığı ancak 4+4+4 sistemi ile sınıfların tekrar Birleştirilmiş sınıf olarak açılması ile bu oranda yükseliş olmuştur. Taşımali sistemde kırsal kesimdeki sayı azaltılmıştır.

Getirilen önerilerde Düzce’deki öğretmenlerin Eğitim-Öğretimdeki kaliteyi yükseltmek için yapılacak çalışmalarda, ekonomik açıdan kendi refah düzeylerini nasıl yükseltecekleri hususları araştırılmıştır. Bu çerçevede öğretmene, Milli Eğitim Müdürlüklerine, Milli Eğitim Bakanlığına, Valiliklere, Özel sektör, Sivil Toplum Kuruluşlarına düşen görevler ortaya konmaya çalışılmıştır.

“Serbest zaman” değerlendirmede bir araya gelip güç birliği yapan öğretmenler çeşitli konularda yanlış veya eksik bilgilerini düzeltme imkanına kavuşurlar, kendilerine olan güvenleri artar. Bu dayanışmadan büyük bir güç doğar.

Öğretmenler Düzce ilinde özellikle bakir bir coğrafi yapıya sahip Yığılca ilçesinin, şelalelerin, baraj gölünün, Yedigöllerin, büyüleyici güzelliklerinin bulunduğu mekanlarda ve diğer ilçelerdeki benzer alanlarda, birtakım sosyal etkinliklerle bir araya gelip bilgi paylaşımında ve değerler kazanımında bulunabilirler.

Düzce ilindeki 4381 öğretmen önce ilçelerde ve branşlar bazında yüzyüze ilişki içinde olup kaynaşabilirler. Bu çalışmanın il genelinde uygulanması ile eksiklikler üzerinde mutakabata varılıp “biz” kavramı ile ortaya başarılı bir tablo çıkarılabilir. (Nitekim 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Yığılca ilçesi Kırık ilköğretim okulunda ekip çalışması ile toplam kalite yönetiminde Türkiye 3.lüğü alınması bu tezimizi doğrulamaktadır.)

İl öğretmenlerimizin belli periyotlarla ülkemizin bir çok yerinde bulunan tesislere Valilik ve Bakanlıkça gönderilip, teşvik edilerek, yüzyüze bilgi alışverişinin diğer iller-

deki öğretmenlerle tekrarlanması, eksiklerinin giderilmesi, ve serbest zaman etkinliklerinin bilgi üretimine kanalize edilmesi sağlanmalıdır.

Düzce ilinin, 1999 depremine kadar, bir ilçe olması dezavantaj gibi görünmesi ilk bakışta söz konusu ise de, il merkezinde görev yapan öğretmenlerimizin yürüme mesafesinde okullarına gidebilmeleri ve ilçeler arasında ulaşımın yakın ve kolay olması "serbest zaman" kazanımında etkili olmaktadır. Konumuz açısından öğretmenlerimiz, Ankara-İstanbul gibi illerdeki öğretmenlere nazaran daha şanslı görülmektedirler.

Düzce ilindeki öğretmenlere uygulanan anket bilgileri ve bu bilgiden kaynaklanan tecrübeler ışığında, etkileşim de buldukları öğrenci ailelerini bir şekilde ev veya iş yerlerinde ziyaret edip, onları anlama ve öğrencilerinin gelişimi konusunda iyi ilişkiler kurduklarının yoğunluk kazanması "sosyal zeka" boyutlarının öne çıktığını göstermektedir. Yine çevresel imkanlardan yararlanarak, araç-gereç üretimi ve bunları ders işlenişine adapte etmeleri, makinaları kullanma, anlama yetenekleri "Mekanik Zeka" boyutlarının nispeten geliştiğini göstermektedir.

Düzce genelinde matematiksel ve fen bilimleri alanlarında becerilerin öğrencilerde Türkiye ortalamasının hemen sınırında olması durumunun "soyut zeka" boyutuna daha çok önem verilmesi ve üzerinde çalışılması gerektiği kanaatindeyiz. Duygusal zekanın gelişiminde çok etkili olan aktivitelerin yapılması önemlidir.

Öğretmenlerimizin alanlarında veya herhangi bir dalda (şiir, hikaye, resim, müzik vs) eser üretmelerindeki yavanlık, kısıtlılık, serbest zaman etkinliklerinde herhangi bir müzik aleti çalmayı, şiir yazıp bunları besteleyip icra etmeyi en azından kendi yaşantılarını kaleme alarak roman, hikayeler yazmayı denemelerinin il düzeyindeki eğitimin kalitesini yükselteceği ve etkili olacağı düşünülmektedir. Düzce ilindeki görev yapan öğretmenlerimizin Duygusal zeka (EQ) düzeylerinin artmasının ildeki eğitim öğretim sürecine etkisinin pozitif anlamda olacağı göz önüne alınarak İl Millî Eğitim Müdürlüğünün stratejik planlarında gerekli düzeltme yapılarak, il merkezinde, ilçelerdeki yetenekli öğretmenlerin müzik çalışmaları yapmaları, korist ve solist olarak çeşitli toplantılarda ve günlerde bunları icra etmeleri, şiirler yazarak, öğrenci ve halkın katılımıyla "şiir günleri", "hikaye" "roman" etkinlikleri, söyleşileri vb gibi faaliyetlerle "duygusal zekayı" artırıcı çalışmalarda bulunmaları teşvik edilmelidir. Bu ve benzeri çalışma yapan öğretmenler, takdir, edilmeli başarı, belgeleri veya maddi karşılıkla ödüllendirilmelidir.

Düzce ilinde hâlen hizmet veren öğretmenevi fiziki bakımdan yetersiz olup, "serbest zaman" etkinliklerine cevap verecek fiziki ve sosyal donanımlardan yoksundur. Aynı durum ilçelerde de söz konusudur. Dolayısıyla hem ilçelerde hem de il merkezin de açılan bu tesisler her bakımdan yeni teknolojilerle donatılıp, çekici hâle getirilmesi için Valilik, Millî Eğitim Müdürlükleri ve Bakanlıkça gereken destek verilmelidir.

Düzce ilinin önceki sayfalarda zikrettiğimiz üzere iki büyük il arasında bulunması, ithalat-ihracat işlemlerinin yapılacağı büyük bir limanın İzmit Körfezine kayması, (H.

paşa limanı kapandığından) "Silikon Vadisi" diye tabir edilen üçgenin İzmit-Sakarya-Düzce illerini kapsayacağı varsayımından hareketle özellikle öğretmenlarımızın ve öğrencilerimizin "serbest zaman"larını bilgi ve üretime kanalize etmeleri bakımından mahalli, yerel yönetim ve yatırımcı kuruluşlarla "teknoparklar" inşa edilmesi, eğitim alanları üretilmesi gerekli olduğu düşünülmektedir.

Yine ilgili makamlar, yerel yönetimler ve Bakanlıkların spor alanları, gezinti parkları, tiyatro gibi çok amaçlı salonlar inşa etmeleri için gayret sarf etmeleri gerekmektedir.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü merkezinde AR-GE biriminin çalışmaları çerçevesinde Düzce'deki öğretmenlerimizin "serbest zaman" eğitimine ve "serbest zaman" etkinlikleri ve kendilerini yenilemeleri üzerine ilmi çalışma ve yönlendirmeler yapılması hususunda ki çalışmalar hızlandırılabilir.

Kaynaklar

- ARSLANOĞLU, İbrahim "Genel Sosyoloji", Ders notları, Gazi Üniversitesi, Gazi Kitapevi, Ocak, 2012
- ARSLANTÜRK, Z ve AMMAN, M.T (2009) "Sosyoloji Kavramlar, Kurumlar, Süreçler, Teoriler (6.Baskı) İstanbul Çamlıca yayınları
- AMMAN, T. AYKORA TEKİN.E, G. ve KILIÇ, M. (2010) "Açık ve Kapalı alan Rekreasyoncularının Denetim Odağı ve Benlik Tasarımı Açısından Karşılaştırılması" Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi 2(2), 1-13
- AŞKIN Cevdet, "Yığılca'nın Sosyal ve Kültürel Değerleri" Boğaziçi Yayınevi, 2011, İstanbul
- AYDOĞAN, Filiz, Medya ve Serbest Zaman, İst.Om yay, 2000
- AYTAÇ Ömer, Fırat Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü "Boş Zaman Üzerine Kurumsal Yaklaşımlar", Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi C/12, sayı/1 sayfa/238-240, Elazığ, 2002
- CEMALOĞLU N., ERDEMOĞLU Şahin D., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ankara, "Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Farklı Değişkenlere göre İncelenmesi" Kastamonu Eğitim Dergisi Ekim 2007 C:15 No: 2 sayfa: 465
- KARA Ahmet İZCİ Eyüp, MURATHAN Fatih "Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Serbest Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları ve Öğrenmeye İlişkin Tutumları", Adıyaman Üniversitesi, 2011, Volume 6, sayı/1 New World Sciences Academy No:1C 0347 NWSA
- KILIÇ M. ve ŞENER Gülden "Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon etkinliklerine Katılımlarındaki Sosyolojik Etkenler ve Yapısal Kısıtlamalar" Düzce Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Y.Öğretim ve Bilim Dergisi, cilt 3, sayı,3 Aralık 2013 sayfa 221-222

◆ Cevdet Aşkın

- KILIÇ M. (2008) "Rekreasyonun Suçu Önlemedeki İşlevinin İncelenmesi" yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla
- KILIÇ M. (2011) "Serbest Zaman" Etkinliklerimizin (rekreasyonun) çocuk suçluluğunun önlenmesindeki işlevinin incelenmesi 1. Türkiye Çocuk Hakları kongresi, İstanbul Çocuk Vakfı Yayınları, 106-121
- ŞENTÜRK, Murat, Auzeff İktisat Sosyolojisi Ders Notları, İ.Ü. 2013-2014
- TEKİN. A. (2009) Rekreasyon, Muğla; Ata ofset Matbaacılık
- TEZCAN. M, (2010) Sosyolojiye Giriş (5.Baskı) Ankara, Anı Yayınları
- HACIOĞLU, N.Gökdeniz, A., ve Dinç, Y.(2009) "Boş Zamanlar ve Rekreasyon Yönetimi, Örnek Animasyon Uygulamaları (2.Baskı) Ankara, Detay yayıncılık
- YENİÇERİ M. COŞKUN B. ve ÖZKAN Hüseyin Muğla Üniversitesi " Muğla İl Merkezindeki Memurların Boş Zaman Değerlendirme Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma" Muğla Üniversitesi SBE Dergisi Bahar 2002 sayı/7
- Prof.Dr. Ali Osman Özcan Gelişim Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi Ve Başkanı Avcılar İstanbul aliosmanozcan@yahoo.com
- Prf.Dr.Ali Rıza Abay Yalava Üniversitesi Rektör Yardımcısı alirizaabay@gmail.com